

Juli 2016

Accountants
in business

NBA

Uitkomsten ledenonderzoek

Accountants in business: kenmerken, drijfveren en verwachtingen

*Voor meer informatie kunt u terecht bij drs. Marianne Nieuwenhuis RC en drs. Lucas Geusebroek.
Contact: 020 301 02 33 of aib@nba.nl*

De NBA heeft zich ten doel gesteld om voor een zo betrouwbaar mogelijk uitgave te zorgen. Niettemin is de NBA niet aansprakelijk voor onjuistheden die onverhoopt in deze uitgave voorkomen.

© NBA 2016. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt zonder voorafgaande toestemming van de NBA.

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1 Resultaten in een notendop	6
2 Wie zijn de accountants in business?	7
3 Wat vinden de accountants in business?	10
4 Wat gaan wij met de uitkomsten doen?	15

Voorwoord

Met enthousiasme presenteren wij als bestuur van de ledengroep accountants in business de resultaten van ons recente ledenonderzoek. In maart 2016 namen maar liefst 1.023 accountants in business online hieraan deel. Daaraan voorafgaand zijn zestien diepte-interviews uitgevoerd.¹

Het doel van het onderzoek is om de wensen en behoeften van de accountants in business in kaart te brengen. Tevens is er gekeken naar kenmerken van leden, onderlinge verbondenheid, motieven voor het lidmaatschap en de vraag waar de accountantstitel voor staat. Met de onderzoeksresultaten kunnen wij onze visie voor de ledengroep verder aanscherpen en een volgende stap zetten in het verder verbeteren van de dienstverlening en ondersteuning aan accountants in business.

Als ledengroepbestuur zijn wij actief bezig met een visietraject. Hierin zullen de uitkomsten van dit onderzoek nadrukkelijk worden meegenomen. We gaan hier graag met u verder over in gesprek.

¹ Interviews en online onderzoek zijn uitgevoerd door onderzoeksbureau Motivaction.

Bestuur van de ledengroep accountants in business NBA

Gert Nijland RA RB CCO

Jan Wietsma AA

drs. Mandy Warners RA RE

drs. Franklin Hagel RA

Paul Slegers RA

drs. Marc Eggermont RA

*ing. Sandra Addink-
Berendsen AA*

Als bestuur behartigen we de belangen van de ledengroep. Dat doen wij bijvoorbeeld door ons ethiek-programma met de DilemmApp en met moresprudentiesessies. Daarnaast door het organiseren van themabijeenkomsten, het jaarlijks congres de Dag van De Financial en de publicatie van het vaktijdschrift MCA.²

Wij bieden ook speciaal op onze leden geënte trainingen aan onder de vlag van NBA-VRC Opleidingen en Academie Publieke Sector. Met al deze activiteiten willen we de leden ondersteunen bij de verhoging van hun kennisniveau en de bewustmaking van de effecten die ontwikkelingen hebben op het beroep. We beogen op deze manier de meerwaarde van de accountant in business te vergroten: door het tonen van kennisleiderschap, het doen van onderzoek, het aangaan van de dialoog en door het onderhouden van (internationale) netwerken (onder andere door deelname Professional Accountants in Business Committee binnen IFAC). Daarnaast geven wij advies aan het NBA bestuur door met beleidsvoorstellen te komen of hierop te reageren.

² Dit zijn activiteiten van de NBA in samenwerking met de Vereniging van Registercontrollers (VRC).

1 | Resultaten in een notendop

Accountants in business zijn bijzonder trots op hun vak en op het feit dat ze de RA- of AA-titel mogen dragen. Dat feit blijkt overtuigend uit ons onderzoek. De titel is voor accountants in business een teken van doorzettingsvermogen en brengt aanzien en gezag met zich mee. Het is een garantie voor kwaliteit, de basis van het accountantsberoep. Accountants in business ervaren een maatschappelijke verantwoordelijkheid: zij voelen een verplichting richting maatschappij om hun werk als accountant in business goed uit te voeren.

Het lidmaatschap van de NBA zorgt ervoor dat accountants in business zich houden aan de gedragscode en de PE-verplichting. Zij vinden dat de NBA staat voor een bepaald kennisniveau van accountants. In zijn algemeenheid zien we dat de accountants in business tevreden zijn over de dienstverlening van de NBA.

Accountants in business zijn in meerderheid werkzaam in verschillende typen financiële (management)functies. Zij zijn qua sectoren breed vertegenwoordigd en vormen daarmee een afspiegeling van zowel bedrijfsleven als (semi)publieke sector. Dit leidt tot de behoefte aan een functie- en sectorspecifieke benadering van de NBA-dienstverlening aan deze ledengroep. Qua interesses scoren de thema's ontwikkelingen in IT, innovatie in business modellen en trends per sector als hoogste.

Het ledengroepbestuur is actief bezig met een visietraject. Hierin zullen de uitkomsten van dit onderzoek nadrukkelijk worden meegenomen, met als doel de leden zo goed mogelijk te ondersteunen in hun beroepsuitoefening en -ontwikkeling.

'Ga verder met dit soort onderzoeken en laat zien wat met de resultaten wordt gedaan.'

2 | Wie zijn de accountants in business?

Dé prototypische accountant in business bestaat niet, maar in het kort is de gemiddelde accountant in business een mannelijke registeraccountant van 48 jaar oud, voorheen werkzaam als openbaar accountant en nu in loondienst in de financiële functie bij een al dan niet beursgenoteerd bedrijf met meer dan 250 werknemers. En niet te vergeten: 11 jaar deel uitmakend van de ledengroep. Maar hoe zit het precies?

Onze ledengroep accountants in business bestaat nu uit ruim 9.000 NBA-leden. Zij zijn voor het grootste deel werkzaam in functies binnen of rond de financiële functie, in een grote diversiteit aan sectoren. 22 procent is vrouw (gemiddeld 43 jaar oud) en 78 procent is man (gemiddeld 48 jaar oud). 83 procent is RA en 16 procent is AA. 76 procent is in loondienst, 9 procent is DGA en 14 procent is zzp'er. 45 procent werkt bij een niet-beursgenoteerde organisatie met meer dan 250 werknemers, 16 procent bij een beursgenoteerde organisatie met meer dan 250 werknemers, 19 procent bij een organisatie met tussen de 51 en de 250 werknemers. De overige 20 procent bij kleinere organisaties.³

De gemiddelde tijd dat men deel uitmaakt van de ledengroep is 11 jaar. 65 procent van de accountants in business was daarvoor openbaar accountant. 21 procent van hen is direct na de opleiding accountant in business geworden (bij de groep jongere leden is dat 13 procent). De belangrijkste reden om niet (meer) in het openbaar beroep te werken is de wens om zelf een rol te vervullen in de business (52 procent gaf dat aan als doorslaggevende reden). In mindere mate worden als reden genoemd de toename van regels en procedures (40 procent) en een betere balans tussen werk en privé (26 procent).

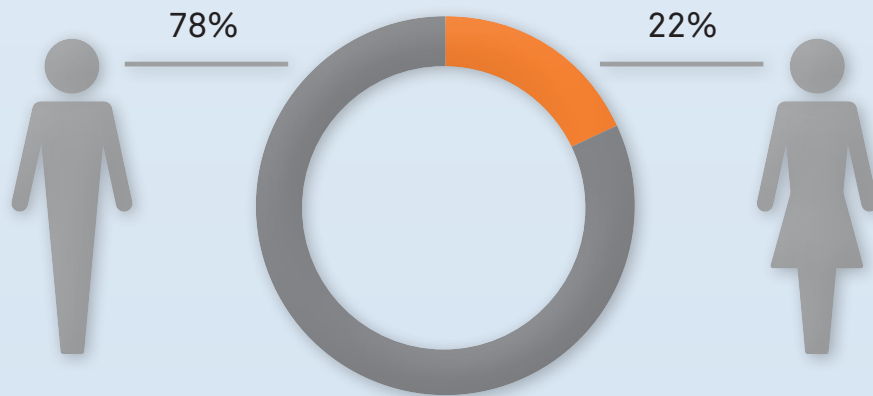
Reden keuze voor rol buiten openbaar beroep

	Speelde geen rol	Speelde een rol maar niet doorslaggevend	Was doorslaggevend	Weet niet/ geen mening
n = 1.023 n* = 662				
Voorkeur rol in de business onderneming of organisatie	15%	32%	52%	1%
Nadruk te veel op regels/procedures in openbaar beroep*	21%	39%	40%	0%
Aantrekkingskracht sector	24%	42%	33%	1%
Verbetering balans werk/prive door werkdruk*	46%	28%	26%	0%
Carriere mogelijkheden als AIB	38%	43%	18%	1%

³ Deze percentages betreffen de niet-zzp'ers.

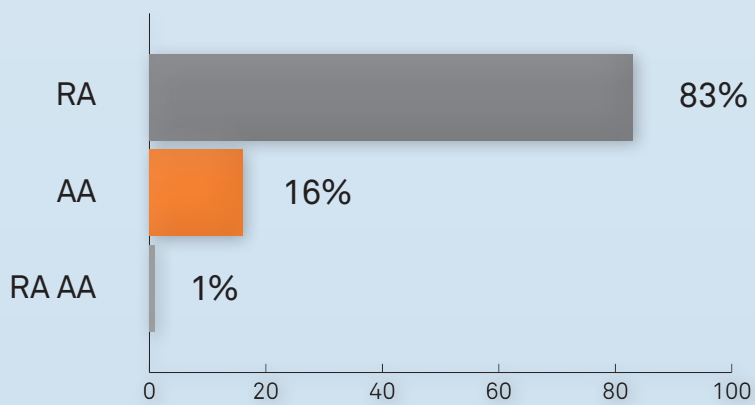
Geslacht

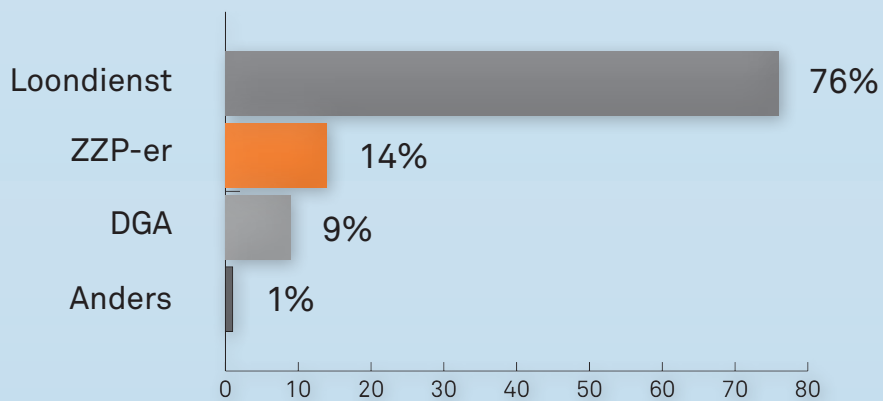
Titel

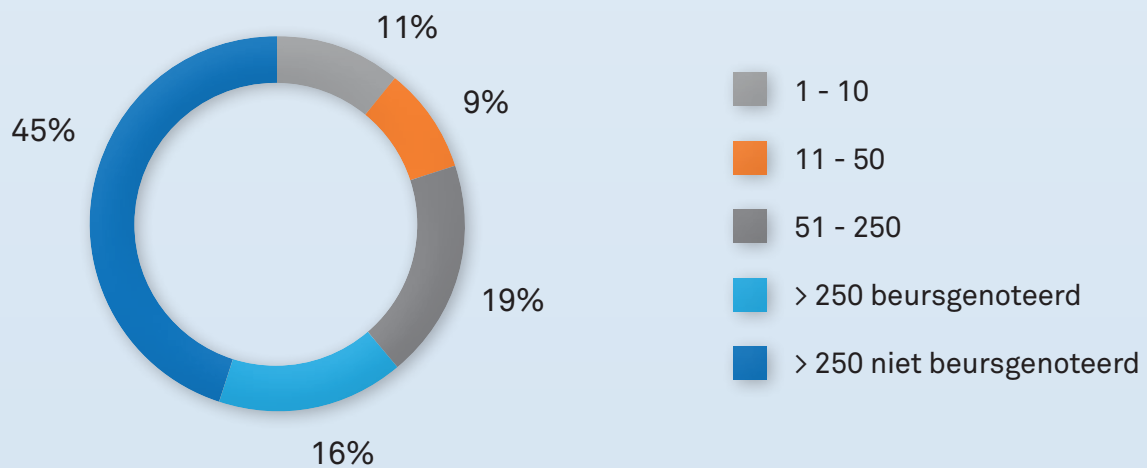
Soort dienstverband

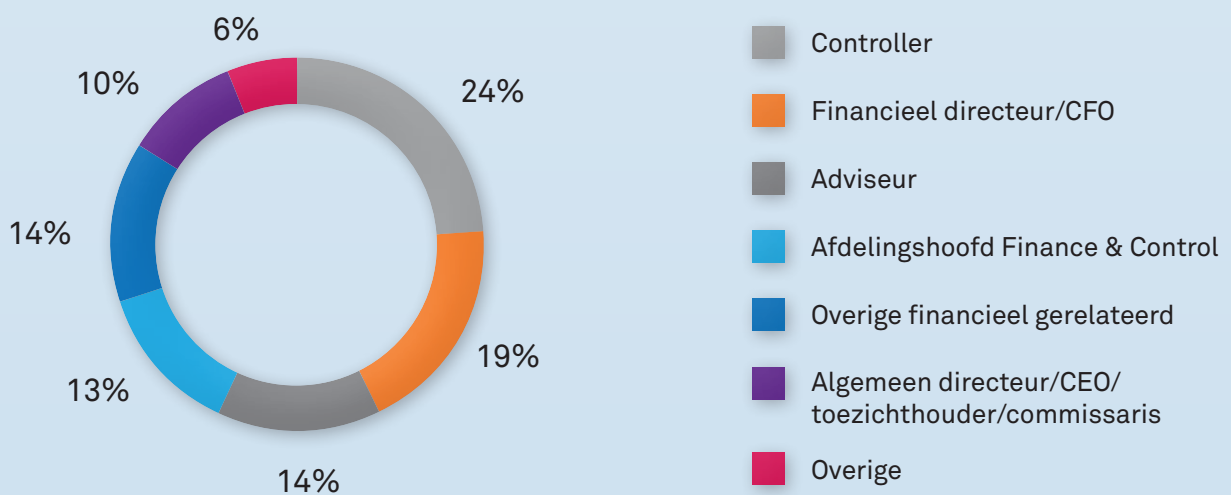

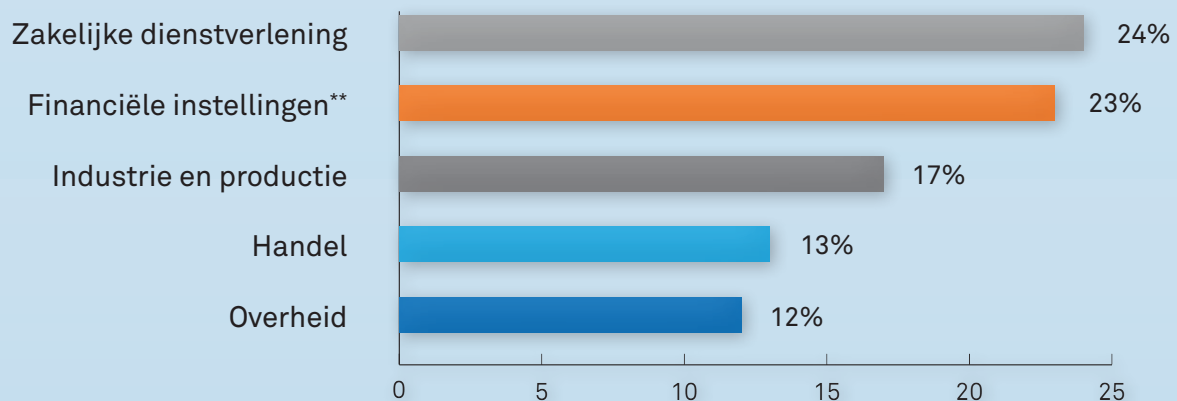
Aantal werknemers in organisatie (exclusief ZZP-er)

Huidige functie

Top 5 sectoren waarin organisatie actief is*

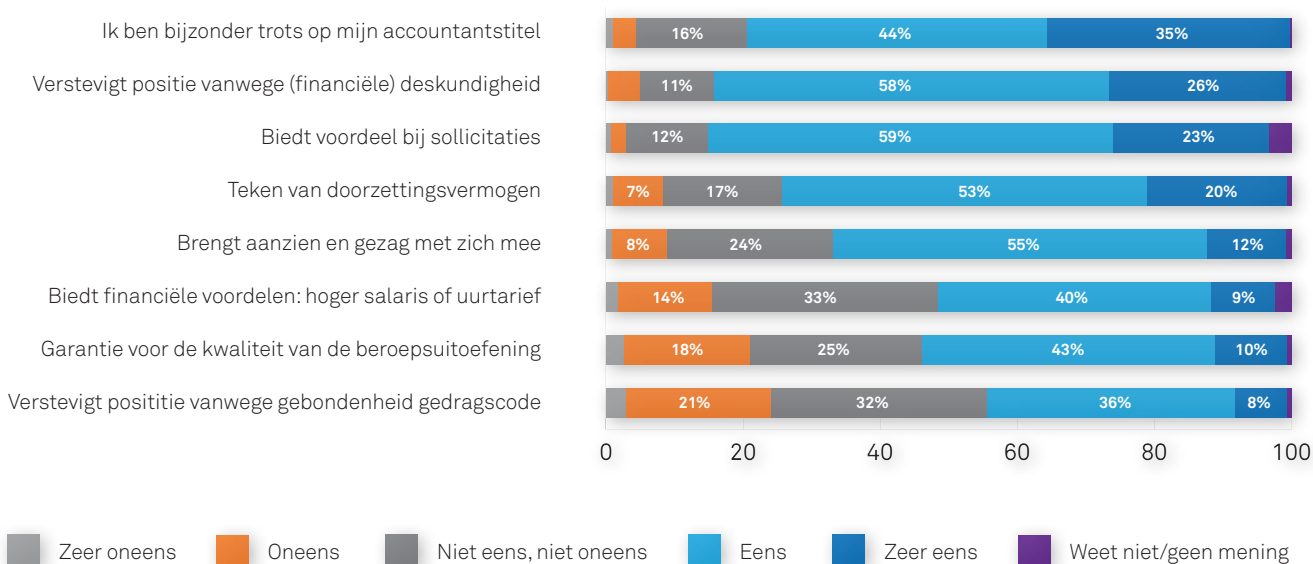

* Meerdere antwoorden mogelijk ** Inclusief verzekeringsmaatschappijen

3 | Wat vinden de accountants in business?

Een belangrijk doel van dit onderzoek is het peilen van de mening van accountants in business over de RA-/AA-titel, wat het betekent om accountant te zijn, het lidmaatschap van de NBA en de verwachtingen ten opzichte van de NBA.

Waar staan accountants in business en hun titel voor?

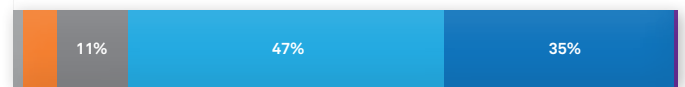

Accountants in business zijn in overgrote meerderheid bijzonder trots op hun titel (79 procent). De titel is een teken van doorzettingsvermogen en brengt aanzien en gezag met zich mee. Volgens ruim 80 procent van de leden versterkt de titel hun zakelijke positie in de huidige organisatie en bij sollicitaties. En de titel duidt op kwaliteit: slechts 21 procent is het oneens met de stelling dat de titel een garantie is voor de kwaliteit van de beroepsuitoefening.

‘Harder optreden tegen accountants die met hun gedrag en activiteiten de toekomst van de titel bedreigen.’

Maatschappelijk belang

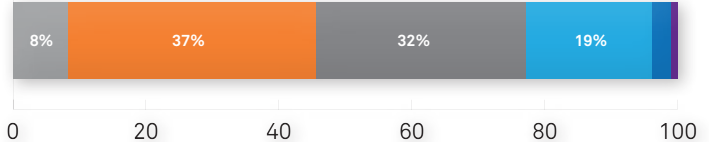
Ik voel een verplichting aan de maatschappij om mijn werk als accountant in business goed uit te voeren

Als accountants negatief in het nieuws komen, raakt mij dit persoonlijk

In de keuzes die ik maak geeft uiteindelijk het belang van de werkgever de doorslag boven maatschappelijk belang

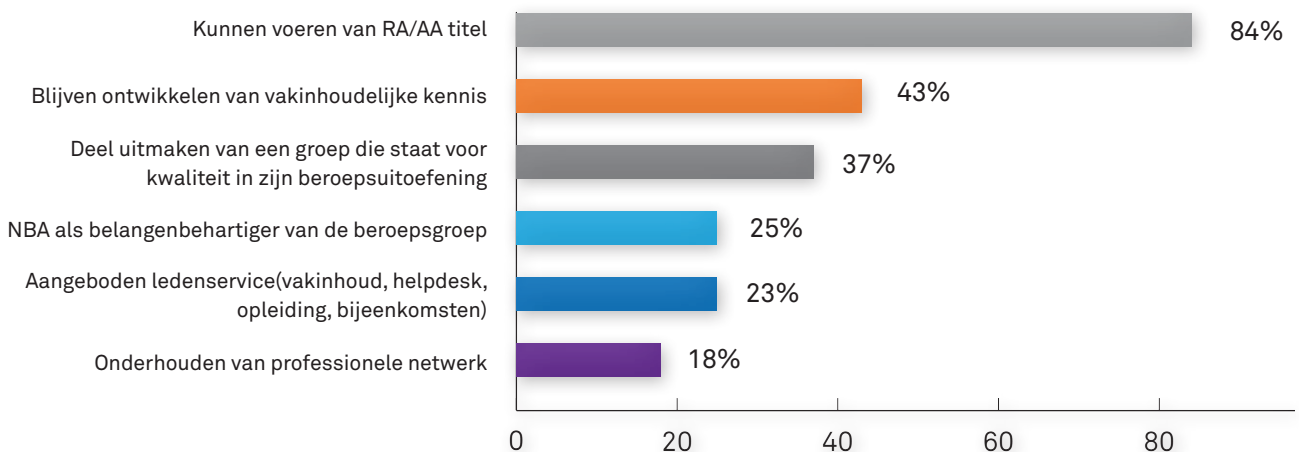

Zeer oneens
  Oneens
  Niet eens, niet oneens
  Eens
  Zeer eens
  Weet niet/geen mening

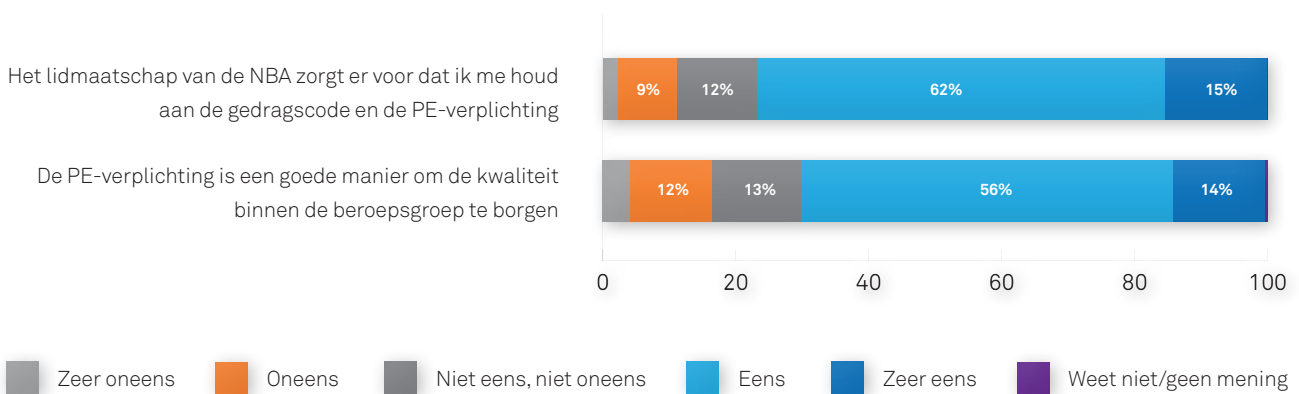
Accountants in business ervaren een duidelijke maatschappelijke verantwoordelijkheid. Zij voelen een verplichting aan de maatschappij om hun werk als accountant in business goed uit te voeren (82 procent). Dat wordt bevestigd door het feit dat slechts 22 procent van de accountants in business aangeeft het belang van de werkgever de doorslag te laten geven boven het maatschappelijk belang, bij het maken van keuzes waarbij dat aan de orde is. En slechts 25 procent van de accountants is het oneens met de stelling dat ze persoonlijk worden geraakt als accountants negatief in het nieuws komen. Dat duidt op een uitgesproken beroepsgeer.

‘Blijf werken aan het verhogen van kwaliteit en integriteit.’

Belangrijkste motieven voor het lidmaatschap

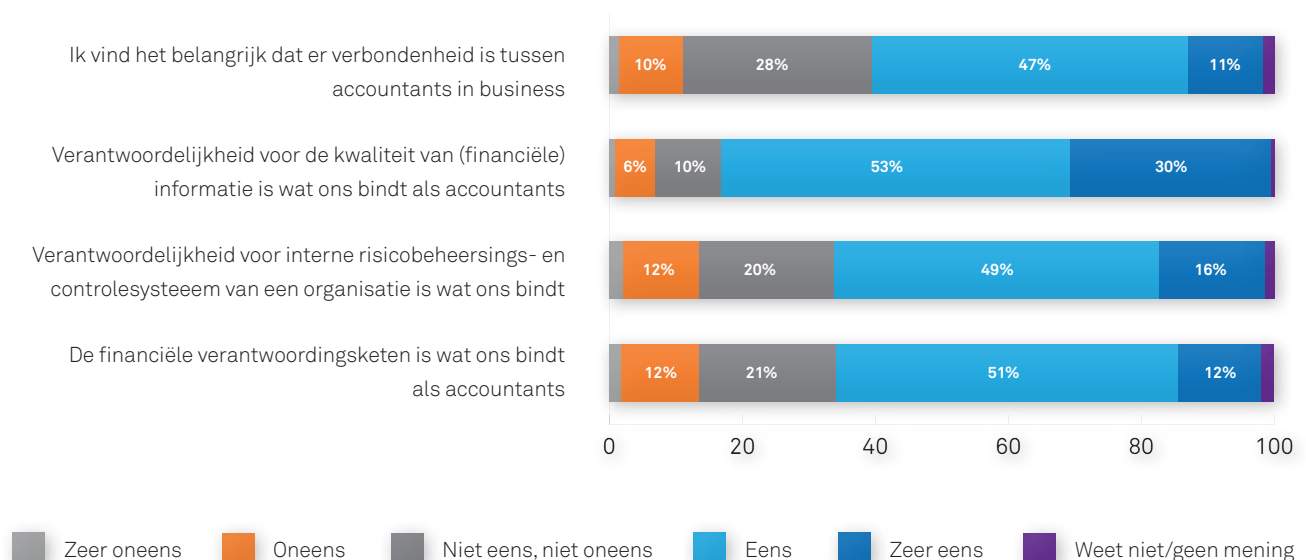
Het lidmaatschap van de NBA is een conditio sine qua non voor het voeren van de titel RA en AA. Het kunnen voeren van de titel is logischerwijze het belangrijkste motief voor het lidmaatschap van de NBA (84 procent noemt dat als belangrijkste motief). Als andere belangrijke redenen voor het lidmaatschap worden genoemd: het blijven ontwikkelen van de vakinhoudelijke kennis (43 procent) en het deel uitmaken van een groep die staat voor kwaliteit van de beroepsuitoefening (37 procent).

Het lidmaatschap van de NBA is ook een belangrijke stok achter de deur. Het zorgt ervoor dat accountants in business zich houden aan de PE-verplichting en de gedragscode (vindt 77 procent). 70 procent van de accountants in business vindt de PE-verplichting overigens een goede manier om de kwaliteit binnen de beroepsgroep te borgen. Wel heeft iets meer dan de helft van de accountants in business geen behoefte aan kennistoetsen of vaststelling van verplichte cursusonderwerpen vanuit de NBA.

Verbondenheid tussen leden

Zoals hierboven al bleek, is de RA- of AA-titel voor accountants in business een bindend element. Wij hebben ook expliciet onderzocht hoe het is gesteld met de verbondenheid tussen de accountants in business onderling. Vinden ze die belangrijk? Wat zijn de verbindende factoren? En met wie voelen ze zich het meest verbonden? De accountants in business vinden onderlinge verbondenheid belangrijk. Slechts 12 procent is het niet met de stelling eens dat het belangrijk is dat er verbondenheid bestaat tussen accountants in business. Meer dan 80 procent vindt de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van (financiële) informatie de factor die (alle) accountants bindt.

Wij hebben de leden gevraagd om een top 3 te geven van de groepen/personen waarmee ze de meeste verbinding voelen. Zij voelen zich het meest verbonden met personen in een vergelijkbare (financiële) functie (70 procent noemt dit op plek 1, 2 of 3), vervolgens met de sector (58 procent noemt dit op plek 1, 2 of 3) en daarna met alle accountants in business (56 procent noemt dit op plek 1, 2 of 3). Aspecten die een rol spelen bij dat gevoel van verbondenheid zijn de aard van de werkzaamheden (genoemd door 77 procent), gevolgd door de gedeelde kennis en ervaring in de sector (65 procent). Ook worden genoemd: gedeelde kennis over en ervaring in het accountantsberoep (38 procent), gemeenschappelijke persoonlijke eigenschappen (38 procent) en de gedeelde normen en waarden die bij de accountantstitel horen (28 procent).

Verwachtingen en behoeften ten aanzien van de NBA

65 procent van de accountants in business vindt dat de NBA garant staat voor een bepaald kennisniveau van accountants (en 19 procent antwoordt neutraal; dus slechts een minderheid is het hier niet mee eens). In zijn algemeenheid zien we dat de accountants in business tevreden zijn over de dienstverlening van de NBA. Slechts enkele procenten van de accountants in business zijn ontevreden met de websites nba.nl, accountant.nl en nbavrc.nl, met het blad Accountant, vaktijdschrift MCA en met de NBA-helppdesk. En slechts 10 procent is niet tevreden met het cursusaanbod van NBA Opleidingen, NBA-VRC Opleidingen en de Academie Publieke Sector.

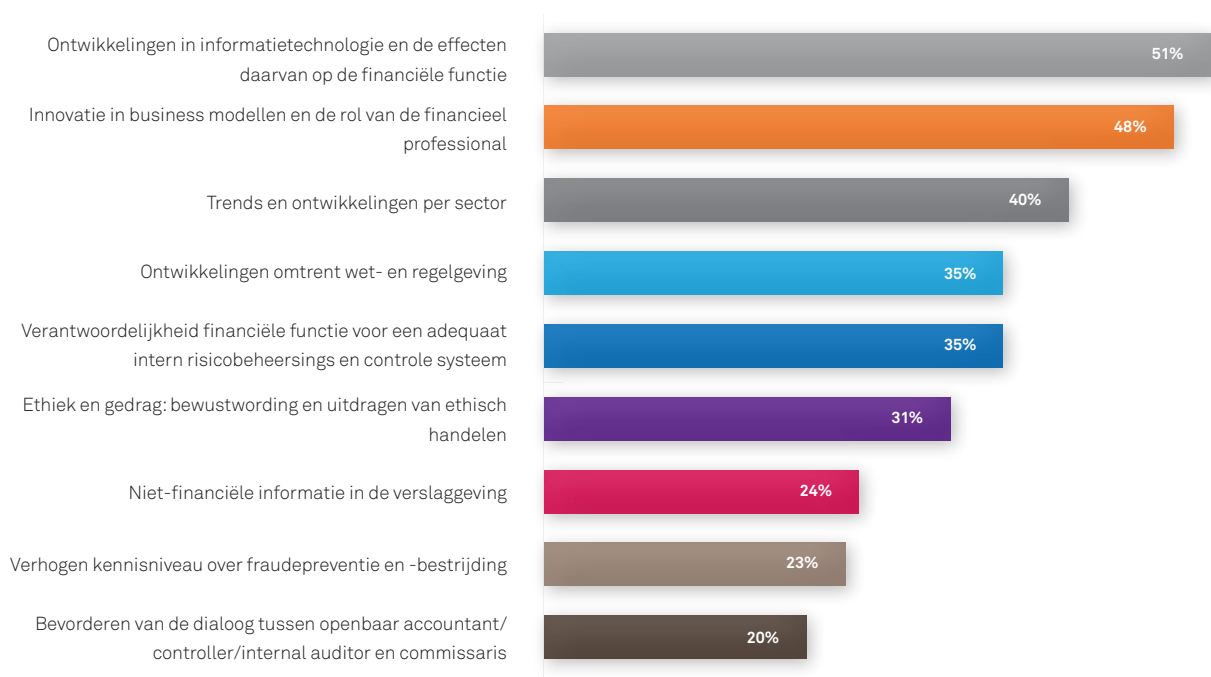
‘Er kan nog meer proactief worden opgetreden, vanuit een visie.’

Uiteraard zijn er belangrijke manieren om de dienstverlening verder te verbeteren. Communicatie speelt daarbij een belangrijke rol. 53 procent vindt niet duidelijk genoeg wat de toekomstvisie is van de NBA met betrekking tot de accountants in business. En desgevraagd geeft 76 procent aan dat het een taak van de NBA is om aan de maatschappij duidelijk te maken wat rol is van accountants in business. Dat zijn belangrijke ‘take-aways’ van het onderzoek.

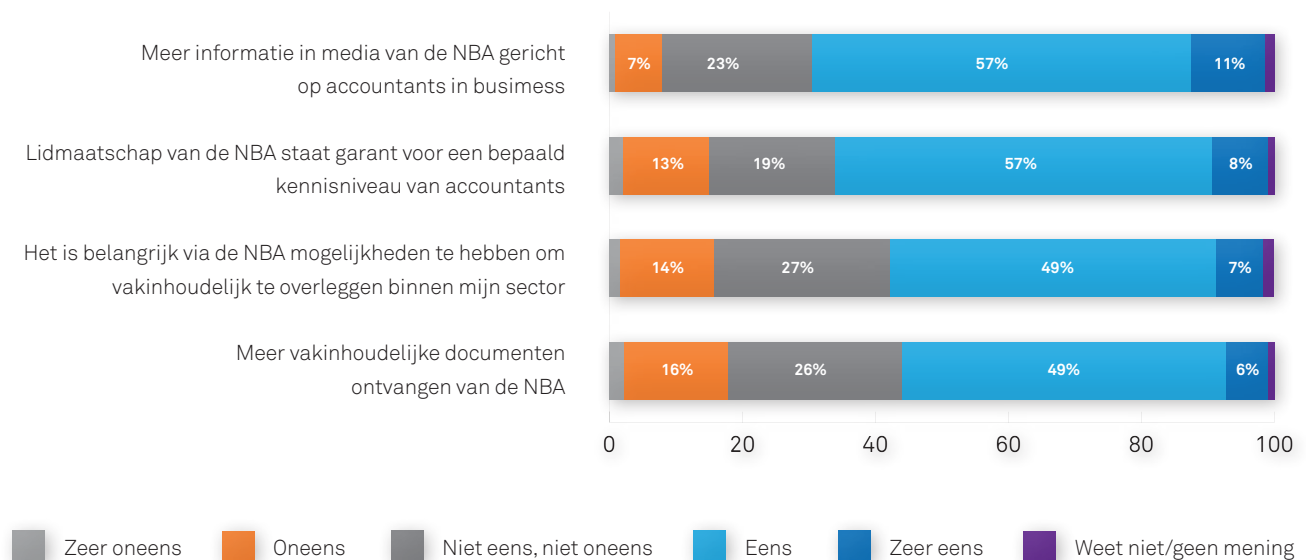
We zagen al dat accountants in business in een breed veld actief zijn, in tal van financiële functies en qua sectoren waarin ze werken. Dat leidt tot specifieke wensen en behoeften van accountants in business met betrekking tot de dienstverlening van de NBA.

‘Accountants moeten hun positie als onafhankelijk geweten van het maatschappelijk verkeer niet verliezen.’

Bovenaan qua interesses staan de thema's ontwikkelingen in IT (51 procent), innovatie in business modellen (48 procent), gevolgd door trends per sector (40 procent), ontwikkelingen omtrent wet- en regelgeving (35 procent), interne risicobeheersing en controle systeem (35 procent) en ethiek en gedrag (31 procent)

Men stelt meer vakinhoudelijke documenten en op de accountant in business toegespitste nieuwsbrieven en andere van de NBA afkomstige media zeer op prijs.

4 | Wat gaan wij met de uitkomsten doen?

De onderzoeksresultaten geven een verbeterd inzicht in wie onze leden zijn. Als ledengroepbestuur gaan wij meteen met de uitkomsten aan de slag.

Het valt op dat het thema ontwikkelingen in IT zeer belangrijk wordt gevonden. Dit onderstreept de keuze voor dit thema van de Dag van De Financial op 29 september aanstaande, met als titel 'Exponential Finance'.⁴ En wij gaan verder actief op zoek naar mogelijkheden om met de gekozen thema's meer waarde toe te voegen voor de leden.

De antwoorden op de vragen over verbondenheid tussen accountants in business laten zien dat de leden maatwerk verwachten. Onze activiteiten moeten meer worden toegespitst op functie en sector. Deze invalshoek is al gekozen bij de werksessies voor accountants in business met als thema 'Omgaan met tegenstrijdige belangen bij familiebedrijven' en bij de branchegerichte activiteiten voor financials bij verzekeringsmaatschappijen, in de (semi)publieke sector en in de gezondheidszorg.⁴

Het oppakken van sommige uitkomsten van het onderzoek heeft een wat langere adem nodig. De onderzoeksresultaten zijn een belangrijke pilaar onder het net gestarte 'missie/visie-traject' van de ledengroep. Het onderzoek geeft duidelijk aan dat veel voortgang kan worden geboekt op het gebied van visie en de communicatie daarover. Wij willen belangrijke vragen beantwoorden. Wie zijn wij als accountants in business? Wat kunnen wij als NBA betekenen voor onze leden en de maatschappij? Waar willen we naartoe? Wij nodigen onze leden van harte uit om hierover mee te denken.

De missie, de visie en het ledenonderzoek vormen samen het fundament voor het beleidsplan voor 2017. Wij presenteren ons beleidsplan aan de leden tijdens de jaarlijkse ledengroepvergadering op 9 november 2016. Op deze vergadering horen wij graag uw mening over de voorgestelde koers. Ook komen de onderzoeksresultaten en de ondernomen acties aan de orde. Wij zien ernaar uit om verder met u na te denken over het vak en onze toekomstige dienstverlening en ondersteuning bij uw beroepsuitoefening.

*'De leden zijn je belangrijkste klanten.
Ga er dan ook zo mee om.'*

⁴ Activiteiten van de NBA in samenwerking met de Vereniging van Registercontrollers (VRC).

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

Antonio Vivaldistraat 2 - 8
1083 HP Amsterdam
Postbus 7984
1008 AD Amsterdam

T 020 301 03 01
E nba@nba.nl
I www.nba.nl